

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPELAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY NR 112/05

15 grudnia 2005 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-372/04

*The Queen, na wniosek Yvonne Watts / Bedford Primary Care Trust
oraz Secretary of State for Health*

RZECZNIK GENERALNY GEELHOED TWIERDZI, ŻE OBECNY SYSTEM NHS (NARODOWEGO FUNDUSZU ZDROWIA) W ZAKRESIE UDZIELANIA ZGODY NA LECZENIE ZA GRANICĄ JEST NIEZGODNY Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM

*Oparcie się wyłącznie na celach określonych w ramach systemu NHS dla stwierdzenia,
czy osoba może przejść leczenie bez zbędnej zwłoki,
nie uwzględnia w wystarczającym stopniu indywidualnych potrzeb każdego pacjenta.*

Zgodnie z prawem wspólnotowym dana osoba jest uprawniona do korzystania z usług w ramach całej UE. Obejmuje to również pewne usługi medyczne. System E-112 umożliwia składanie wniosków o zgodę na podróż za granicę w celu leczenia. Nie można odmówić zgody, jeśli zabieg leczniczy jest zabiegiem zwykle przeprowadzanym i nie może być wykonany bez zbędnej zwłoki w rodzimym Państwie Członkowskim. Fundusz ubezpieczeń zdrowotnych jest wówczas zobowiązany dokonać zwrotu poniesionych kosztów.

We wrześniu 2002 r. Yvonne Watts została poinformowana o tym, że ma osteoporozę w obu biodrach i będzie potrzebowała całkowitej protezy obu bioder. Cóрка pani Watts poprosiła o zgodę dla Y. Watts na leczenie za granicą. W kontekście tego wniosku lekarz badający stwierdził, że Y. Watts potrzebuje wymiany biodra tak samo jak inni pacjenci figurujący na liście oczekujących, że jej przypadek jest „rutynowy” i że będzie musiała poczekać około roku na leczenie. Wniosek o leczenie za granicą został odrzucony przez Bedford Primary Care Trust (Główny Fundusz Powierniczy Opieki w Bedford, PCT), gdyż zabieg mógł być zapewniony w ramach celów NHS, a zatem bez „zbędnej zwłoki”.

Y. Watts wniosła o sądową kontrolę tej decyzji, w następstwie czego pod koniec stycznia 2003 r. została ponownie przebadana przez tego samego lekarza, który stwierdził w sprawozdaniu, że jej stan się pogorszył i że powinna przejść operację w ciągu trzech do czterech miesięcy. W wyniku tego badania PCT ponownie odmówił zgody na leczenie za granicą, gdyż operacja wciąż mogła być zapewniona przez NHS w odpowiednim czasie.

Pomimo skrócenia czasu oczekiwania, Y. Watts wyjechała do Francji na operację w Abbeville, która odbyła się w dniu 7 marca 2003 r. Po powrocie podtrzymała swój wniosek o kontrolę sądową, żądając dodatkowo zwrotu kosztów w wysokości 3 900 £.

W październiku 2003 r. UK High Court (sąd pierwszej instancji Zjednoczonego Królestwa) oddalił wniosek Y. Watts stwierdzając, że chociaż PCT niewłaściwie uznał, że jej sytuacja nie jest objęta zakresem działania Traktatu WE, to zmiana tej sytuacji na początku 2003 r. oznaczała, że zostałaby poddana zabiegowi bez zbędnej zwłoki. Zarówno Y. Watts, jak i Secretary of State for Health złożyli apelację do Court of Appeal (Sąd Apelacyjny), który zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości WE z licznymi pytaniami prejudycjalnymi.

Zakres stosowania Traktatu WE a ograniczenie korzystania z niektórych usług

Po pierwsze, rzecznik generalny Leendert Adrie Geelhoed uważa, że - w przeciwieństwie do stanowiska przyjętego przez rząd Zjednoczonego Królestwa - **postanowienia Traktatu WE w zakresie swobodnego przepływu usług mają zastosowanie w rozpatrywanym przypadku**. Przypomina on, że usługi medyczne nie są wyłączone z zakresu stosowania Traktatu WE i że Y. Watts skorzystała z takiej usługi w zamian za wynagrodzenie. Okoliczność, iż NHS jest podmiotem prawa publicznego, finansowanym z budżetu państwa i świadczącym bezpłatną opiekę zdrowotną w miejscu wykonania usługi jest bez znaczenia dla ustalenia, czy sytuacja jest objęta zakresem stosowania Traktatu. NHS spełnia jedynie instrumentalną rolę w stosunku do głównej transakcji pomiędzy Y. Watts a szpitalem we Francji. Y. Watts była zatem niewątpliwie usługobiorcą w rozumieniu Traktatu WE.

Rzecznik generalny uważa, że **brak jasno określonej procedury** rozpatrywania wniosków o leczenie za granicą w ramach NHS ogranicza możliwości pacjentów poszukiwania zabiegów poza systemem. Stąd **stanowi to ograniczenie swobody korzystania z usług** i jest sprzeczne z Traktatem WE.

Uzasadnienie ograniczenia

Rzecznik generalny Geelhoed stwierdza, że **procedura udzielania zgody w obecnym kształcie jest niezgodna z Traktatem WE**. Jedyne kryterium dotyczące tego, czy leczenie może być zapewnione w ramach **celów określonych w ramach planu NHS nie uwzględnia w wystarczającym stopniu indywidualnych potrzeb pacjentów**.

Rzecznik generalny sugeruje, że dla zapewnienia zgodności z prawem wspólnotowym, listy oczekujących muszą być zarządzane w sposób dynamiczny i elastyczny, muszą podlegać regularnemu przeglądowi i należy wyznaczyć maksymalny czas oczekiwania tak, aby zrównoważyć potrzeby pacjenta z potrzebą rozdziału ograniczonych środków. Dla odrzucenia wniosku o leczenie za granicą nie wystarczy wskazanie jako przyczyny faktu, że leczenie może być zapewnione w ramach celów określonych w ramach systemu krajowego. Taka decyzja powinna raczej być podjęta z uwzględnieniem indywidualnego stanu danego pacjenta, w szczególności stopnia dolegliwości, rodzaju choroby oraz historii medycznej pacjenta. System NHS polegający na korzystaniu z list oczekujących w celu administrowania priorytetami medycznymi nie może zatem uzasadniać odmowy udzielenia zgody na poddanie się zabiegowi za granicą.

Ponadto, fakt, że zgoda może wymagać poniesienia dodatkowych kosztów ze strony NHS nie może być brany pod uwagę podczas oceny potrzeb pacjenta. Względy budżetowe są słuszne tylko w kontekście wniosków o leczenie na większą skalę, narażających na ryzyko stabilność

finansową systemu. Rzecznik generalny zauważa, że funkcją procedury udzielania uprzedniej zgody jest umożliwienie Państwu Członkowskiemu kontrolowania wyjazdów pacjentów na leczenie za granicą oraz tego, że ciężar finansowy związany z leczeniem za granicą musi zawsze być porównany z kosztami zaoszczędzonymi w dłuższym okresie na leczeniu, które w przeciwnym razie byłoby zapewnione przez NHS.

Pojęcie „zbędnej zwłoki”

Rzecznik generalny Geelhoed uważa, że pojęcie „zbędnej zwłoki” musi być określone przez odwołanie się do szczególnych okoliczności każdej sprawy, z uwzględnieniem nie tylko stanu zdrowotnego pacjenta, lecz również jego historii medycznej, przy czym najważniejszą kwestią jest to, czy stan pacjenta uniemożliwia jakiegokolwiek odłożenie leczenia w czasie. Czas oczekiwania oraz priorytety kliniczne mogą być brane pod uwagę, gdy są określone na podstawie indywidualnych potrzeb. Biorąc pod uwagę ich abstrakcyjny charakter, cele związane z zapewnianiem leczenia nie odpowiadają temu kryterium. Zarządzanie opieką szpitalną w sytuacji ograniczonych zasobów, jak i fakt, że opieka zdrowotna jest świadczona bezpłatnie w miejscu wykonania usługi, związane są z ekonomiczną organizacją NHS, a zatem nie mogą być brane pod uwagę.

Obliczenie kwoty do zwrotu

Rzecznik generalny stwierdza, że gdy do Państwa Członkowskiego - po tym, jak odmówiło ono uprzedniej zgody - wnosi się o zwrot kosztów leczenia, jakie osoba przebyła za granicą, to kwota zwrotu musi być równa kwocie, jaka zostałaby zwrócona, gdyby leczenie zostało wykonane w rodzimym Państwie Członkowskiem. Jeśli taki cennik nie istnieje w rodzimym Państwie Członkowskiem, na przykład dlatego, że leczenie jest świadczone bezpłatnie w miejscu wykonania usługi, zwrot musi być równy rzeczywistym kosztom leczenia, gdyż jest to jedyny punkt odniesienia. W tym zakresie rzecznik generalny zauważa, że taki cennik powinien istnieć w Zjednoczonym Królestwie, aby określić koszty, jakie muszą ponieść osoby z zagranicy korzystające z leczenia świadczonego w ramach NHS.

Co do kosztów podróży i noclegu poniesionych przez pacjenta, muszą one być zwrócone, jeśli prawo krajowe stanowi o zwrocie takich wydatków w przypadku, gdy leczenie zapewnia się w ramach danego państwa.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich rozpoczynają właśnie rozpoznanie tej sprawy. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe: DE, EL, EN, ES, FR, HU, IT, NL, PL

Pełny tekst opinii znajduje się na stronie internetowej Trybunału

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=pl>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z Ireneuszem Kolowcą

Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053

Zdjęcia z przedłożenia opinii są dostępne na EbS “Europe by Satellite”, serwisie prowadzonym przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej ds. Prasy i Komunikacji, L-2920 Luksemburg, Tel : (00352) 4301 35177, Faks : (00352) 4301 35249

lub B-1049 Bruksela, Tel : (0032) 2 2964106, Faks : (0032) 2 2965956